

Izhaja vsak **torek** in **petek** v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Volitev v državni zbor.

Pismo, katero je prijavil Alfred grof Coronini svojim volilcem, navaja razloge, ki so prisilili tega pogumnega in požrtovalnega moža, da je odložil deželno in državno poslanstvo.

Razni poskusi, pregovoriti gospoda grofa, da bi svojo odpoved preklical, oziroma da bi znova sprejel mandata, ali vsaj državno poslanstvo, ostali so do zdaj brezuspešni.

V deželni zbor mu je že izvoljen naslednik in dne 29. tekočega meseca mu bo treba voliti naslednika za državni zbor.

Odbor društva »Sloga«, kateremu je naloga kazati goriškim Slovincem varno pot v vsakem oziru, razpravljal je v opetovanih sejah, koga bi slovenskemu narodu priporočal kot kandidata za državnozbornski mandat.

Priznati je moral, da goriškim Slovincem ne manjka mož, ki bi častno in dostojno zastopali v državnem zboru svoje volilce, ako bi mogli ali hoteli sprejeti poslanstvo.

Ni še zgubil upanja, da se grof Coronini udá splošni želji naroda ter da zauzame zopet mesto, katero je popustil; vendar se mu je zdelo potrebno misliti tudi na slučaj, da bi se to ne zgodilo, in na kandidata, ki naj bi se tedaj imenoval.

Uvažujoč različne okoliščine, ki prihajajo pri tem v poštev, prišel je do prepričanja, da bi bilo najbolje, ako bi se poslal na Dunaj kot zastopnik goriških Slovencev v rečenem slučaju

Ivan Berbuč,

profesor na c. kr. realki v Gorici.

Mož je akademično izobražen, veren kristijan, zaveden Slovenec, vnel za napredek našega ljudstva. Sodeloval je pri vsem, kar se je v zadnjih 20 letih koristnega storilo za Slovence na Goriškem. V svojih prizadevanjih je vztrajen; v svojem verskem, narodnem in dinastično-patrijotičnem prepričanju tr-

L I S T E K.

Šest postaj.

Češki spisal V. Kosmák. Prevel Š. P—ov.

„To razumimo“, razlagal je g. diurnist, „za danes ne storite nič drugega nego to: po svojem sporočilu razložite vso to reč gospodu glavarju; recite, da je kočja podprta, da ni za popravo; in da bi bilo najbolje, ko bi se celo halupo (kočo) prodalo na dražbi, naložilo denar in preden dorasteta otroka, bode denarja dovolj za novo hišo. Poprosite ga komisije, naj se ta prepriča: da je res tako. Ali razumite? — Komisija pride, si to ogleda; na to razpišemo dražbo in uredimo vse tako, da ne bo mnogo kupovalcev. In vi kupite kočjo po ceni; in potem treba naglo zidati krčmo, da bo gotova do sv. Venceslava. Potem vam napišem prošnjo, da je — iz teh in teh vzrokov — premalo jedna gostilna v Modriji; to že vse jaz uredim — dà! To prošnjo daste podpisati odboru, ali samo svetovalcem, potem jo vložite pri glavarstvu in od tam vam pride poziv, kakor bi mignil. Mi tu imamo radi, če je veliko prosilcev, saj

den kot skala. Da bi kot poslanec podvojil in potrojil svoje delo za narod, je po sebi umevno.

Ker bi podpisani odbor rad varno postopal v vsakem oziru, obrača se do vseh rodoljubov po deželi z uljudno prošnjo, da bi mu hoteli sporočiti svoje in svoje okolice mnenje o tej kandidaturi.

Pred vsem pa prosimo, deluj vsak na to, da bodo izvoljeni pri prvotnih volitvah le zanesljivi volilni možje, ki so voljni dati svoj glas kandidatu, katerega po temeljitem uvaževanju vseh okoliščin razglasi podpisano društvo.

V Gorici, 8. januarja 1900.

Za društvo »Sloga“:

dr. A. Gregorčič,
predsednik.

Zadnja deželnozbornska volitev.

Zgodovina našega naroda je sila žalostna. Kdor jo prelistuje, tega prepriča vsaka stran, da je pisana vseskoz s krvjo. Naš narod se je moral boriti z velikanskimi ovirami za vsako udobnost v olajšavo svoje življenske peze, naš narod je moral napejati vedno vse svoje sile, da je sploh dihati mogel.

Leta za leti ginevajo in med tem, ko se drugi srečnejši narodi, živeč v materijalnem blagostanju, razvijajo mogočno i na duševnem polji, stati moramo mi Slovenci vedno še skrajno oprezni na straži, da nas ne uniči samoljubje večjih in mogočnejših narodov.

In baš časi v katerih živimo so resni časi; narodni naš nasprotnik je pohlepnejši nego je bil kedaj, ker vidi, da so mu v oporo tudi oni krogi, katerim bi moralo biti pred vsem geslo: pravica!

Jurčič pravi neke v svojem »Tugomeru«, da smo Slovani podobni lipovemu lesu, iz katerega lahko rezljaš Boga ali pa vruga. Da, res je, Slovenci smo mehak narod, gnjete in mrevvari nas lahko vsakdo, kolikor in kakor mu ljubo. Ta naša narodna slabost pa se pokaže vselej v najhujši meri takrat, ko nas skuša naša lastna slaba, pokvarjena kri zape-ljati do korakov, o katerih smo pozneje vsi prepričani, da so bili škodljivi našemu narodnemu organizmu. Naš domači plevel ne zamudi nobene prilike,

razumite; čim več krčem, tem več davka. Država ima velike izdatke, torej je potreba dohodkov. No, ali ne bomo še kupico?«

„Oh, se ve!“ pritrđi razveseljeni gosp. Oblak in pokliče boječje nališpanega slugo: „Pst“, ter pomigne s prstom.

„Šani! še dve! — Torej gospod župan, kakor sem vam rekel, da ne govorite več — samo za to komisijo.“

Kakor je dejal, tako se je tudi zgodilo. Oblak je opravil dobro pri gospodu glavarju. Za štirinajst dni je prišla komisija spoznala je, da je Mrakova halupa le popodrtja, za zidanje ni bilo denarja, torej se je razpisala dražba, in Oblak je kupil hišico dober kup. Na to je jel zidati in o sv. Venceslavu je stala na tem mestu krasna gostilna z veliko sobo in prostorno dvorano ali „salo“ za plesne zabave, zbor in posvetovanja. To krčmo je dal oče prepisat na sina; Ivan si je dobil pravico krčmarjenja (točenja) in je postal krčmar. Zdaj si je jel takoj iskati neveste. In našel jo je kmalu. Kako tudi ne? Na vsak prst deset!

Bila je hči krčmarja iz predmestja. Dobila mu jo je gospa diurnistka. Bila je nečimerna in drzna; sukala se je kot senica, nasmihala se, beseda jej je kar tekla,

da ne bi skušal razprostrti svojih strupenih koreninic ter nas oškodovati na itak pičem sadu naše narodne njive. Mi pa smo radi naše mehkości skoro ravnodušni napram tem slepilom in hujskarijam in se obotavljamo zatreti skrajno škodljivi nam osat...

Obče znano je, da je grof Alfred Coronini odložil oba mandata, ker ni hotel več živeti v bližini ljudij, katerih vse delovanje obstoja le v izzivanju, kričaštvu, bahaštvu in razdiranju onega, kar so rodoljubni narodni voditelji zgradili z največjim trudom in velikimi žrtvami. Dasi so vsi zavedni rodoljubi obžalovali ta korak, vendar mu nihče ni mogel ugovarjati, tembolj ker so se precej zatem oglašile podle duše, ki so se drznile brez ozira na to, da so pred par meseci istega grofa kovale v zvezde, brezsrčno trditi: grof Coronini je bil našemu narodu — nič!

Razpisana je bila nadomestna volitev. Politično društvo »Sloga« je sklicalo pravčasno (za 21. dec.) shod volilcev, na katerem naj bi se ti zedinili za kandidata. Sklicalo je pa ta shod, ne da bi hotelo kakorkoli si bodi vplivati na volilce veleposestnike, ampak, da si zbero kot vselej sami svojega poslanca.

Ali tudi naš domači plevel je pričel veselo a potuhnjeno poganjati ter vprizoril ostudno spletkarsko igro. »Soča« je pričela s svojim delom. Dne 19. decembra 1899. je pisala:

„Res je, da je odpadlo v naši skupini veleposesnikov le malo italijanskih glasov in veliko slovenskih, ali vkljub temu bi nasprotniki spravili le z veliko težavo 45 glasov na volišče. Zato je naravnost bedasto pisarenje »Gorice« in »Delavskega prijatelja«, ki bi rada strašila z »baubauom«, ker se drugače njih glas nič ne ceni. — Veleposesniki! Le brez skrbi po poti, katero ste nastopili!“

Mi smo namreč opozorili volilce, da pridno reklamujejo, ker je bilo v volilnem imeniku izpuščenih veliko število slovenskih volilcev.

Dne 21. dec. je bil volilni shod, katerega je sklicalo pol. društvo »Sloga« in na katerem je bil soglasno izbran kandidatom g. Oskar Gabršček.

Drugi dan pa je priobčila »Soča« oklic odbora veleposesnikov, iz katerega sledeče povzamemo:

„...in rešitev iz zamotanega položaja je mogoča le s samostojnim nastopom največjih davkoplačevalcev v deželi.“ „Tovariši! S

iz kratka: prava gostilničarka! Denarja je tudi imela nekaj! To vam je bila krasota, ko so slavili poroko! Škoda, da vas ni bilo tam! Gospod diurnist je bil priča, gospa diurnistka se je šopirila v svoji svilnati poročni obleki, pobarvani v črno, godba je bila izvrstna in pive, vina in jedi — vsega dovolj! Pol Modrije je bilo povabljen, drugi del pa je prišel pogledat nevljubljen — kako se to pleše v tej dvorani. In plesalo se je, da je bilo vse kaj! Kaj tam v stari krčmi — to ni nič! Tam je pod izglovan, sama jama, čuda da si človek ne polomi nog, a v novi pa — tam je kakor na mizi. Tam bi si znal še hromi pomagati! In po svatbi je bilo kakor na svatbo. Krčma je bila polna dan za dnevom. Vse se je zbiralo tja: lovec, oskrbnik, učitelj — sploh vse, kar je bilo „od peresa“; saj ta krčmarica je bila tako prijazna, uslužna in razumela je tudi šalo. Stari Oblak, ki je bil oče krčmarjev, si je napravil polmestno obleko in hodil vsak dan zjutraj in zvečer „pogledat Janezka“. Če je srečal kakega sosedo, klical mu je: „No kaj, sosed, ali ne postanete malo?“ Ljudje seve so to opazili in zrekli so novi krčmi: „Postaja“. Mlademu Oblaku, so povedali to; ali ni se zmenil nič za to

tem samostojnim nastopom smo dokazali svojo politiško zrelost in dali od sebe glas, kateri z vso pravico pričakuje slovenska javnost od nas.“

Značilno seveda je zato postopanje „Soče“, da je nekugleden član dotičnega odbora javno trdil, da je on pač podpisal prvotni poziv volilcem na predpogovor, da pa o vseh drugih oklicih volilnega odbora veleposestnikov ničesar vedel ni. „Soča“ je torej na svojo pest spletkarila.

„Soča“ pa je dosledno naprej ruvala ter pisala dne 27. dec. v uvodnem članku med drugim:

„Za dopolnilno volitev v deželni zbor 3. januarja so storili naši veleposestniki letos po dolgem času zopet enkrat pravažen in odločen korak. Brez ozira na »Slogo« so se samostojno dogovorili in zjediniili za kandidata g. Oskarja Gabrščeka.“

„Kolikor poznamo naše veleposestnike, bodo po ogromni večini s prepričanjem volili g. Gabrščeka, in to prav radi tega, ker je njihov samostojen kandidat. Ali je »Sloga« sprejela to kandidaturo na znanje ali ako bi ji nasprotovala in tako razdirala slogo veleposesnikov, ne spremeni prav nič konečnega vspeha. Nasprotovanje od strani »Sloge« bi le dokazovalo, kako hočejo sicer nepoklicani ljudje ustrahovati tudi že veleposesnike, ako ti ne plešejo po njihovi volji; dokazovalo bi, da zlovoljno rušijo slogo in disciplino ter sejejo tudi med veleposesnike razpor celo ob takem času, kateri so sami slikali, kakó je kritičen in nevaren ter zahteva na slovenski strani popolno edinost... In tako nepoklicano spletkarenje bi veleposesniki tudi odločno zavrnil; izjeme se dajo naštetiti na prste...! To trdimo z vso resnostjo in samozavestjo!“

Opozarjamo dalje veleposesnike, naj slogaškim »Goričanom« ne zaupajo ker „sprejetje na znanje“ kandidature g. Gabrščeka je le — kislo grozdje, katero bi vrgli od sebe, ako bi imeli količkaj upanja, da bi mogli vsaj nekoliko zgage delati. Naši »Goričani« so padli na tisto obupno stališče, kakor irredentovski »Goriziani“; ti zadnji pravijo: „Naj Gorica raje propade v nič nego da bi prišla v roke Slovincem!“ — naši »Goričani« pa govoré: „Če tudi vse propade, naj propade, da le »Sočani« ne zmagajo... bo narod vsaj videl, kaj sta naredila Tuma in Gabršček!“ Takó brezvestna politika se tira. zdaj do — skrajnosti!

in po ženinem nasvetu si je dal napraviti napis z velikimi črkami: „Postaja“.

In ljudje so tam res postajali, in še le veliko! Zdaj niso imeli več posvetovanj in občinskih sej v stari krčmi, nego v novi. Saj moramo napredovati z duhom časa! bral je iz časnikov Oblakov Ivanec — eh! mladi gospod Oblak, sem hotel reči. Za nekaj časa so dohajali na „Postajo“ tudi prodajalci iz mesta, raznoščeki, ki so ponujali zgodovinske romane in drugo neverško ropotijo — in tako je bilo na „Postaji“ vselej dovolj domačih gostov, potujočih trgovcev pa mesarjev itd. Če je prišel tje kak potnik ali dratar, ali cigan, mogel je sicer zapiti in potrositi, kolikor je hotel; ali če je prosil prenočišča, tedaj je dejal gospodar: „Tu je le privatna gostilna, ali... krčma s prenočiščem (ostajališčem) je tam ona stara, tje pojdite.“

In gospa gostilničarka je gledala na nje zaničljivo ter vihala nos: „Kdo bi jemal take ušivce v prenočišče!“ Ko so pa prišli ubogi v staro krčmo, praskal se je krčmar za ušesi: „S to »Postajo« je križ!“

In govoril je resnico. „Postaja“ je bila res prva postaja modrijskega križevega pota. Pozneje spoznaš to, slavno občinstvo.

Zato je treba našim veleposestnikom previdnosti! Kakor so si sami postavili kandidata brez ozira na „Slogaše“, takó naj bodo pozorni in delavni do konca volitve, da bi ne prišli vmes sejači razpora in sovraštva!

Kdor je ta izbruh čital, moral si je dejati, da tako zamore pisati propalca, kateri je narodnost le molzna krava.

Dne 29. dec. piše „Soča“ v članku „Volitev v državni zbor“, v katerem poskuša isto ostudno igro z ozirom na volitev v državni zbor mesto grofa Coroninija:

„Koga naj bomo torej volili? — Za vzgled naj nam bodo naši veleposestniki. V istem času, ko je dr. Gregorčič v imenu „Sloge“ brusil pete in pero, ponujaje kandidaturó... kakor da jo ima v žepu, so bili veleposestniki med seboj že edini za kandidata... in šli so tudi na shod, kateri je sklical isti Gregorčič, ter proglasil tam g. Oskarja Gabrščka... Ta čin naših veleposestnikov imponuje nam vsem! Klobuk z glave pred takimi možmi!“

Med dnevnimi novicami istega dne pa pravi: „Volilci naj pooblastil in izkaznic ne pošiljajo „Slogi“, ker ne zasluži popolnega zaupanja. „Goričanska“ poštenost je dovolj znana!“

O poštenosti govori torej človek, ki niti ne ve, kaj pomeni ta pojem!

Vse te spletkarije pa so bile seveda voda na mlin vladin in njenih zaveznikov. Postavili so v osebi grofa Lanthierija kandidata, meneč, da jim bo žeti z ozirom na zmedene razmere v slovenskem taboru.

Ko je zvedela „pogumna“ „Soča“ o tem naklepu je hotela seveda eventualne posledice zvrniti na hrbet „Slogin“ ter je pisala dne 2. jan. t. l.:

„Sloga“ je opozorila veleposestnike na to lahonsko spletko še le v nedeljo. Prave agitacije ali resnega vodstva za to volitev — ni. Veleposestniški odbor menda ni hotel begati volilcev, ko je enkrat prevzela „Sloga“ reč v roke. Ali tudi od strani „Sloginega“ odbora ni pravega vodstva, da bi vedli za vsak glas, kakó je z njim. Vse je zapuščeno le zavednosti veleposestnikov samih in skrbi posamičnih rodoljubov na deželi.“

„Sloga“ je vedela takoj početkoma da je vse pisarjenje „Sočinih“ patronov le umazan špekulacijski naklep, zatorej je storila, brez ozira na tisto samostojno vodite volilnega manevra se strani veleposestnikov, vseskoz svojo popolno dolžnost, postopala je kljub drznim in sramotilnim napadom se strani „Soče“ ves čas lojalno in le temu delovanju je pripisovati tako sijajno zmago. Veliko število veleposestnikov volilcev ni hotelo ničesar vedeti o kandidatu, kateri se je vrgel v naročje „Soči“, kakor je ta hotela pokazati svetu.

„Sloga“ pa je do zadnjega trenutka delala z ozirom na narodno disciplino za g. O. Gabrščka, nabrala ogromno število pooblastil, s katerimi samimi je že bil potolčen nasprotni kandidat.

Izvoljen je bil torej sijajno slovenski kandidat in „Soča“ je dobila zopet pogum in je zopet bombastično zatulila dne 4. jan.: „S tem je potrjeno, kar smo govorili nasproti „bavbavu“ v „Gorici“ in „Pr. L.“, ki sta govorila o 92 nasprotnih glasovih.“ Kdor pozna naše razmere in čita naš list, ta seveda ve, da se je „Soča“ zopet imenitno zlagala, ko je to trdila.

Izmed vsega, kar je „Soča“ pisala o ti volitvi, strinjamo se le s stavkom:

„Na slovenski strani ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti, ker drugače bi spravili večje število glasov za svojega kandidata.“

Če pa ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti, zakrivila je to edino le pisava „Soče“, kar smo jasno dokazali v tem članku.

Nam so ves čas silile ostre besede v pero, molčali pa smo do danes, ko je volilna bitka že za nami. Tudi gospodje veleposestniki so molčali najbrž iz istih vzrokov, potrebno je pa sedaj, da povejo odkrito, kako sodijo o ti ostudni igri z narodom.

Večina naroda je prišla že itak do spoznanja, kam jih hočejo zvabiti ljudje, ki imajo vedno polna usta najfantastičnejših načrtov, ko jih je pa treba presaditi v realno življenje, pa se razblinijo v prazne pene.

Ko spregleda ves narod, takrat bo strahovito obračunal s temi ljudmi, katerih ideal je le — samokoristin pravni družega.

O naših razmerah.

(Dopis z dežele.)

Če tudi sem gotov, da bodete, gospod urednik, po vrednosti zavrnil vso lepo družbo, ki se zaganja zadnje dni v pomnoženem številu ob „Gorico“ in „Narod“ in ob voditelje narodne stranke na Goriškem, vendar dovolite tudi meni nekoliko prostora, da izrazim svoje mnenje, ki se strinja z onim mnogobrojnih somišljenikov.

Na Goriškem smo imeli pred desetimi leti le eno stranko med Slovenci. Stvari pa so se razvijale tako, da iz ene stranke sta nastali dve: nova stranka — dr. Gregorčičeva, njej nasprotna stranci „Prim. Lista“.

Jedini odločni nasprotniki dr. Gregorčiču so bili nekateri duhovniki. Boj je bil takrat hud, strupen — blizu jednak kakor v drugi polovici lanskega leta.

Polena in kamenje je letelo na dr. Gregorčiča tako kakor zdaj. Boj je bil zopet ponehal — po državnozbornski volitvi, pri kateri je zmagala nova stranka.

Kdor pozna značaj dr. Gregorčiča, kdor ve za njegovo narod ljubeče srce, kdor ga je opazoval pri narodnem delu in videl njegovo žrtvovalnost pri narodnem delu, vsakdo je spoznal moral, da vse njegovo delovanje služilo le narodu slovenskemu.

Največji dokaz tej trditvi je pač sedanje materialno stanje in življenje dr. Gregorčiča, ki glavno in jasno govori, da on je delal ne zase — ampak za narod.

Le največja lumparija — da govorim z besedami drugih — zamore očitati dr. Gregorčiču sebičnost — nasproti notorični resnici, da ni bilo in je ni na Goriškem tako radodarne in požrtvovalne osebe nego dr. Gregorčič in Alfred grof Coronini.

Miroljubna nprav dr. Gregorčiča in ljubezen njegova do naroda našega je rodila na Goriškem zopet potrebno slogo. Utihnili so bili njegovi nasprotniki, ker jim je njegovo rodoljubno delovanje zaprlo sapo.

Dr. Gregorčič je bil združil okoli sebe vse narodno delujoče goriške Slovence, ker je vedel, da je za vse nas dovolj in še preveč narodnega dela.

Že pred desetimi leti se je bilo začelo proti dr. Gregorčiču povdarjati versko stališče, češ, da je preveč liberalen on sam in njegova družba, ki je družila v delu za narod slovenski vse sloje, ki so le hoteli stopiti v nje krog. Njegov namen ni bil deliti Slovence na Goriškem pri delu za narod na liberalce in klerikalce. Z navdušenjem smo se takrat oklenili njegovega načela: združitev v narodnem delu.

Nasprotna stranka je bila kmalu prenehala boj; stara „Soča“ je bila zaspala: na Goriškem je zavladovala sloga, ker stari nasprotni bojovníki so bili opustili misel na bratomorni boj. Pridružili so se dr. Gregorčiču, ali pa so se odpovedali delu za narod v javnosti.

V Trstu pa je bil kmalu potem zagledal luč sveta — „Primorski List“, ki je začel zagovarjati versko stališče; na Goriško je dobil vhod kot nekak naslednik stare „Soče“. Iz Trsta se je preselil ta list v Gorico. Dr. Gregorčiču ni bil ta list nikdar odkrito naklonjen. Iskal je vedno prilike, da bi vrgel kamen, ako ne v dr. Gregorčiča, pa vsaj v njegovo glasilo novo „Sočo“ kakor se je vedno in vedno imenovala. Prilike je imel, kolikor je hotel, saj je znano, da je bil urednik in založnik „Soče“ — A. Gabršček — rojeni pravdar, kakor ga radi imenujejo.

Dr. Gregorčič je v svoji previdnosti skrbno pazil, da ni dajal povoda — neslogi in prepiru na Goriškem, ker je dobro vedel, da bi s tem trpel — narod slovenski.

Drugače je postopalo glasilo goriških Slovencev pod lastništvom in uredništvom A. Gabrščka, ki ne more živeti v miru.

Zdaj pa zdaj je kazalo, da nastane zopet — boj med brati.

Kardinalna napaka je bila, da je glasilo goriških Slovencev — „Sočo“ — imel absolutno v svojih rokah prepirljivi in samoblastni urednik. Znano je sicer, da sta bila ob rojstvu nove „Soče“ solastnika dr. Gregorčič in dr. Al. Raf. Rojic, a Gabršček je

znal tako urediti, da je ostal samolastnik glasila dr. Gregorčičevega in njegovih sodelavcev na narodnem polju.

Le miroljubnost dr. Gregorčičeva je zabranila, da ni nastal zopet in zopet ogenj v strehi med Slovenci.

„Soča“ je kazala leto za letom značaj svojega lastnika in urednika tako, da je vsled njenega postopanja — zavladovalo med Slovenci vedno bolj napeto razmerje. Navdušenje je ginevalo. Čuli so se glasovi ogorčenja proti pisarjenju — „Soče“.

„Soča“ se je vedla premeteno, kakor njen lastnik. Nasproti dr. Gregorčiču in njegovim sodelavcem se je ponašala na lastništvo; nasproti občinstvu pa se je skrivala za narodne voditelje in društvo „Sloga“, katere glasilo je biti imela.

Narodnega dela je bilo v Gorici vedno več; trebalo je tudi novih delavcev. Tacega so videli v osebi dr. Tume, sodn. adjunkta v Tolminu, ki je tamošnje prebivalce obvaroval marsikatero brezpotrebno pravde. Njegovo geslo je bilo takrat: narod naj se ogiblje odvetnikov in dragih pravd.

Ta njegova lastnost ga je priporočala dr. Gregorčiču tako, da je šel z grofom Coroninijem v Bovec pripravljat tamošnje volilce za dr. Tumo.

Slovenski trgi so ga na omenjeno pri-govarjanje volili v deželni zbor; slovenski poslanci pa so mu poverili še deželno odborništvo.

Preselil se je v Gorico, odpovedal se je kasneje državni službi, dobil je penzijo in vstopil v službo kot odvetniški kandidat.

Dr. Gregorčič, ki je videl v njem delavnega in zmožnega rodoljuba, izvolil si ga je za prvega sodelavca.

Kako britko se je varal v osebi dr. Tume — kakor v osebi A. Gabrščka!

Kakor si je znal poslednji pridobiti neomejeno lastništvo „Soče“, tako je prvi znal kazati rožičke onim, ki so ga spravili v deželni zbor in odbor. Nasproti svojemu delovanju v Tolminu, kjer je bil radi tega v sovraštvu s tamošnjim odvetnikom dr. Staničem, začel je v Gorici kot odvetniški kandidat istega dr. Staniča zagovarjati nasprotno načelo: **ljudstvo, ki se ne pravi, nima pravnega čuta.** Tako menja značaj (!) svoje mnenje! Iskal je mož samega sebe in svoje osebne interese. (Dalje prihodnjice.)

Dopis.

Iz učiteljskih krogov. (Volitev v državni zbor in učiteljsko vprašanje.) 29. t. m. bo volitev enega državnega poslanca v kmečkih občinah slovenskega dela naše dežele. Volilci smo tudi učitelji. Prvotne volitve t. j. volitve volilnih mož po občinah se bodo vršile v par dneh.

Učiteljsko avstrijsko je sklepalo na raznih shodih in zborovanjih o svojem vprašanju ter prišlo do spoznanja, da od posameznih dežela ni mogoče pričakovati ugodne rešitve učiteljskega vprašanja.

Nekateri deželni zastopi so se že izjavili, da bi bili pripravljeni urediti to vprašanje, a le s pomočjo državnega prispevka. Shod avstrijskega učiteljskega na Dunaju je sprejel nasvet, da naj bi država doprinesla eno tretjino k vsem stroškom za ljudsko šolstvo posameznim deželam.

Tudi slovenski deželni poslanci goriško so stavili pogoj zboljšanju učiteljskega gmotnega stanja — državno subvencijo. Kranjski deželni zbor je neki že večkrat sprejel resolucijo, naj država prevzame večji del stroškov za ljudsko šolstvo.

Poslanec Biankini je izročil državnemu zboru med drugimi spomenico, katera se je sestavila vsled shoda učiteljev na Dunaju lanskega leta.

Upanje je, da odsek, kateremu so se izročile spomenice vsega avstrijskega učiteljskega, bode v kratkem storil svojo dolžnost.

Državni zbor se bode torej bavil s tem vprašanjem, kini življenjske važnosti le za učiteljsko, ampak tudi za vsedavkoplačevalce — posebno še za našo deželo, kjer vzdržuje ljudsko šolo le plačevalec izravnih davkov.

Dolžnost goriškega poslanca kmečkih občin je še posebej potegovati se za ugodno

rešitev tega vprašanja. Bivši naš poslanec, visokorodni gospod Alfred grof Coronini se je zavedal te dolžnosti ter je izposloval, da je bila vlada obljubila državno subvencijo. Škoda, da jo je obesila na nekaj, česar v deželi nimamo in brez Lahov, ki za to ne marajo radi mesta Gorice, tudi dobiti ne moremo. Državno subvencijo je bila obljubila s pogojem, da se ustanovi deželni šolski zalog.

Dolžnost novega našega državnega poslanca bodi, da pospeši v državnem zboru spremembo § 55. drž. š. zak. od 14. maja 1869, po katerem naj bi se določil minimum učiteljske plače in pa koliko bode doprinesla država deželam za ljudsko šolstvo.

Na raznih shodih in zborovanjih se je naglašalo, da naj učiteljsko poskuša pridobiti poslance za omenjeno spremembo. Najlepša prilika za to pa je gotovo pred volitvijo. Kandidat naj bi se še pred volitvijo izrazil, kako meni s tem vprašanjem.

Tudi učiteljsko društvo za goriški okraj je sprejelo lanskega leta jednako resolucijo. Na odboru istega društva je zdaj, da ne zamudi ugodne prilike ter stori svojo dolžnost.

Naše politično društvo „Sloga“ ni še proglasilo kandidata za bližajoče se volitve. Ako se je odbor že pečal s to zadeva, upamo, da sta zastopnika učiteljskega v odboru „Sloge“ storila svojo dolžnost. Ako pa se to še ni zgodilo, naj odbor učiteljskega društva nemudoma potrebno ukrene, da bode vedelo učiteljsko že pred volitvijo, kako misli v tem vprašanju kandidat za državni zbor.

Ako bi sprejel mandat bivši naš poslanec visokorodni grof Coronini, smemo biti brez skrbi; drugače pa je, ako bi se postavil na njegovo mesto kdo drugi. Mačke v žaklju učiteljsko naj bi ne volilo.

Učiteljska društva torej — pozor!

Politični razgled.

Sedanje ministerstvo umaknilo se bode v kratkem drugemu. Svojo nalogo, ki ni bila sicer težka, je izpolnilo vestno in njegov odstop bo popolnoma časten. Novemu ministerstvu na čelo stopi najbrže vit dr. Koerber, govori se sicer tudi za slučaj, da postane baron Gautsch predsednik novega kabineta — vendar le duša vsemu kabinetu.

Naloga novega ministerstva bi bila v prvi vrsti spraviti Čehe in Nemce in govori se, da ima dr. Koerber že popolnoma izdelan jezikovni zakonski načrt, — koji naj se predloži parlamentu takoj, ko se snide. Sedanja ministra grof Wittek ustopila bi tudi v novo ministerstvo. Za nauk in bogočastje se imenuje ime Hartla a za trgovino ime tržaškega namestnika grofa Göes-a. Poljski minister, da bi bil vzlet iz poljskega kluba a tudi Čehi, da bi dobili svojega „Landsmann-ministra“ in ta, da bi postal sekijski načelnik v naučnem ministerstvu dr. Režek. To ministerstvo pa bode tudi provizorno, a definitivno parlamentarno ministerstvo imenovalo se bode še le tedaj — ako se doseže sprava med Čehi in Nemci, ker brez take sprave ni mogoče govoriti o normalnem delovanju parlamenta. Ako bi pa novo ministerstvo svojega cilja ne doseglo, potem pa bi bil razpuščen državni zbor in novo ministerstvo bo vodilo volitve za novi državni zbor. Taki so časniški glasovi. Koliko je na njih resnice o tem nas bodo prepričali dogodki bližnjih dni.

Po najnovejših vesteh bi postal kranjski deželni predsednik baron Hein poljedelskim ministrom, a v Trst bi prišel za namestnika grof Bylandt-Rheidt.

Sprava med Čehi in Nemci.

Splošno se je sodilo, da pride vendarle do kake sprave med Nemci in Čehi za časa češkega deželnega zborovanja. Ali poročila, ki dohajajo iz Prage ne govore za to, da bi se izpolnila ta nada. Niti o spravnih posvetovanjih ni še do danes govora. Pač pa se piše o stališčih, katera zavzemati jedna in druga stranka. Nemci pravijo, da ne dovolijo Čehom nobenih koncesij, da oni trde celo, da so bili že iz Taaffe-jevih časov oškodovani na njih narodni nemški posesti. Čehi pa pravijo, da ne odstopijo niti za las od onih zahtev, katere so stavili še za časa Clary-jevega ministerstva. Med temi zahtevami je tudi ona, ki terja uvedenje češčine kot notranji uradni jezik v čisto čeških sodnih okrajih. — Potemtakem je sprava še jako daleč. Brez sprave pa je redno parlamentarno delovanje nemogoče in tako je in ostane naš notranji politični položaj prvi circulus vitiosus.

Iztriranje Čehov in Poljakov iz Nemčije.

Vladi turinskih držav Sachsen-Weimar in Sachsen-Altenburg sta te dni preklicali zaukazana iztiravanja Čehov in Poljakov. Isto store tudi ostale turinske vlade. To je brez dvoma posledica interpelacije, ki so jo stavili češki poslanci v delegaciji.

*) V kolikor smo poučeni, sta to storila. Ur.

Ker je Angležka pretrgala vsako brzovozno zvezo med Transvaalom, Oranijem in Evropo in trpi vsled tega ves javni promet in trgovina, je doposlala ruska vlada vsem evropskim državnim oblastvom protest proti takemu samovoljnemu kršenju internacionalne konvencije v brzovoznih zadevah, ki se je vršila v Peterburgu leta 1895.

Afera Derouledé-Guerin.

Po 45 dni trajajoči razpravi, ki se je končala te dni v Parizu radi zarote proti francoski republiki, so bili obsojeni in sicer Derouledé in Buffet na 5 letno izgnanstvo, Guerin pa, ki se je več dni zaprl v neko hišo v Parizu in je bil tam obkrojen od straž, dokler ga ni posilil glad, da se je udal, pa na desetletno ječo v trdnjavi.

Vojska v Južni Afriki.

Angležem gre vedno slabše, to je splošno mnenje. Zanesljivih poročil iz bojišča doseva zadnji čas vedno manj. Pričakuje se pa od dne do dne, da pride med Angleži in Buri do kake odločilne bitke. Angleški general Methuen sporoča v London, da so pozicije Burov tako imenitne in z strelnimi sredstvi tako preskrbljene, da bode jako težko Bure izgnati iz njih. Zadnji čas so mnogo govorili, da je ponudil sv. oče papež svoje posredovanje obema bojujočima se strankama. Isto tako, da hoče posredovati tudi nemški cesar.

Domače in razne vesti.

Zahvala. Podpisano načelnikštvo si šteje v prijetno dolžnost, izreči svojo najiskrenejšo zahvalo vsem častitim rodoljubom, ki so tako radovoljno se odzvali našemu vabilu k sodelovanju pri loteriji „Solskega doma“. Iskrena hvala darovalcem doneskov v denarju in kupljenih predmetov, izdelovalcem in izdelovalkam mičnih lastnoročnih del; marljivim prodajalcem in prodajalkam, končno kupovalcem in kupovalkam sreček. Naj njihovo vzgledno požrtvovalnost poplača prijetna zavest, da so s svojim delom prav izdatno pripomogli k vspevanju našega šolstva v Gorici, s tem pa k ustanovitvi boljše naše bodočnosti!

V Gorici, dne 8. januarja 1900.

Načelnikštvo ženskega oddelka „S. doma“.

Za „Solski dom“. Gospod vikarij Janez Feltrin v Desklah je pristopil kot ustanovnik „S. domu“ ter plačal takoj 50 K kot prvi obrok, navdušen za krasno poslopje, katero je videl prvič dne 27. t. m.

Gospod Leopold Budau, c. kr. dvorni svetnik 10 K.

25 letnico svojega mašništva obhajal je preč. gospod Karol Čigon, vrli vikar na Vojsčici, na praznik sv. treh kraljev. Bog daj, da bi pastiral se mnogo let priljubljeni pastir med svojimi sedanjimi ovčicami, katerih ljubezen in zaupanje uživa popolnoma, kakor se je pokazalo ob tej priliki najbolj!

Prememba narodne tverde. Dne 1. januarja 1900 je prevzel g. Ivan Kavčiča trgovino z žitom in A. Dreherjevem pivom njegov sin g. Fran Kavčič. Ob enem je s trgovino prevzel vse pravice in dolžnosti, kakor so pristojale dosedanjemu njenemu lastniku. Trgovina se bode nadaljevala pod tvrdko F. r. Kavčiča.

Izkaz zrebanja loterije „Solskega doma“. (Debelo tiskana števila značijo skupine; za njimi stoje števila iz dotične skupine. Skupine, katerih v tem izkazu ni, so bile izpuščene pri zrebanju, ker so ostale neprodane; to pa na korist imeteljem kupljenih sreček.)

1: 36, 53, 77, 94; 2: 19, 24, 26, 45; 3: 72, 77, 84; 4: 26, 33, 41, 88; 5: 10, 11, 35, 59, 61; 6: 59; 7: 45, 69; 8: 6, 22, 46, 90, 94; 9: 2, 44, 58, 77; 10: 2, 5, 10, 93; 11: 30; 12: 19, 21, 67, 85, 92, 96; 13: 35, 51; 14: 3, 7, 30, 32, 49, 54, 65, 97; 15: 13, 45; 16: 42, 48, 71; 17: 3, 41, 85; 18: 32; 41, 58, 68, 69, 85; 19: 2, 42, 47, 76, 85; 20: 51, 69, 70, 96; 21: 5, 18, 20, 42, 90, 94; 22: 17, 23, 36, 45, 49; 23: 17, 22, 30, 58, 59; 24: 14, 39, 53, 63, 84, 89; 25: 14; 28, 62, 81, 88; 26: 10, 27, 38, 48, 78; 27: 35, 57, 83, 87; 28: 3, 10, 43, 67, 91, 99; 29: 56, 67, 72; 30: 2, 80, 93; 31: 8, 31, 57, 74, 98; 33: 42, 85; 34: 49, 57, 65; 35: 9, 22, 26, 43, 47; 36: 29, 90; 37: 4, 31, 35, 51, 86, 88; 38: 63; 39: 32; 40: 7, 16, 23, 38, 65, 75, 93; 41: 54; 42: 1, 19, 23, 37, 48, 63, 69, 71; 43: 3, 6, 64, 80; 44: 18, 45, 65, 67, 82; 45: 46, 58, 74, 80; 46: 10, 15, 29, 37, 69, 84; 47: 13, 82; 48: 13, 15, 75, 91; 49: 10, 45, 61, 69, 87, 91; 50: 25, 53, 66, 67; 70: 12, 13, 15, 31, 75; 73: 46, 74, 75; 78: 19, 43, 44, 66, 75, 88; 85: 3, 35, 70, 80; 86: 13, 18, 24, 41, 53, 54, 57, 78, 98; 87: 2, 4, 9, 37, 45, 47, 62, 64; 88: 56, 73; 89: 18, 21, 74; 90: 58, 73; 91: 31; 92: 18, 25, 67; 93: 3, 45; 94: 53, 63, 66, 86, 97; 95: 71, 74; 96: 31, 37, 60, 98; 97: 3, 6, 62; 99: 37, 49, 50; 101: 5, 10, 38, 50, 77.

Kdor ima eno ali več tukaj navedenih sreček, more sprejeti dotični dobiček proti doprineseni srečki vsaki dan od 11-12 ure dop. v Solskem domu.

Ako stanuje zunaj Gorice in nima prilike poslati po svoj dobiček kako osebo, naj pošlje srečko po pošti, s dopisom na zad-

nji strani, gospej Avgusti Šantel via ponte nuovo 26, da se mu dobiček dopošlje.

Laška nestrpnost. Dne 2. t. m. je vstopil v neko prodajalnico blizu kapucinov slovenski berač ter je proseč vbojgajme, vočil v svojem materinem jeziku, ker drugega ne zna, tudi srečno novo leto. Da bi ne bil on tega nikdar storil! Vsula se je namreč nanj grozna toča „sclaf-ov“ in reže je bil siloma postavljen pred vrata. Ta čin obsoja se dovolj sam po sebi. Radovedni smo pa, ali dotični laški trgovci jednako postopa tudi s slovenskimi odjemalci, ki kupujejo pri njem v slovenskem jeziku jestvine. Mi bi sicer ne imeli nič proti temu, ako bi se mu zljubilo tudi slovenske odjemalce — metati iz svoje prodajalnice.

Občni zbor „zavarovalnega društva za govejo živino“ v Medani se je vršil dne 7. t. m.

V odbor so bili voljeni gg.: Fr. Anton Zucchini, predsednikom, Fran Toroš, podpredsednikom, Fr. Zucchini, tajnikom, Ivan Kurinčič, blagajnikom; odbornikom: Anton Jurič in Anton Kocina; oglednikom: Anton Zucchini, Fr. Krašovec in Jožef Keber. V nadzorstvo so bili voljeni gg.: Karol Toroš, Anton Toroš in Jožef Toroš.

Občnega zbora se je na povabilo vdeležil tudi g. dr. Pavlica, ki je govoril o organizaciji kmetijskega stanu na gospodarskem polju.

Zborovalci so izrekli zahvalo govorniku za zanimivo in podučno predavanje.

Za obvarovanje in ohranitev starin na Primorskem. Centralna komisija za obvarovanje in ohranitev starin je imela dne 15. decembra 1899 svojo sejo in pri tej priliki je poročal konservator Nj. Prevz. France prof. Coronini o v arheološkim pogledu jako imenitni prestari cerkvi sv. Tilha v Svetem pri Komnu, ki je pa jako potrebna večje poprave. Na njegov predlog je sklenila komisija poprositi vlado za dostojne denarne podpore, da se popravi omenjena cerkev.

Iz Štanjela na Krasu nam pišejo: Prošli mesec so se izvršile tudi pri nas občinske volitve in za župana smo dobili spet g. Alojzija Jeriča, posestnika v Kobdiju, moža blagega srca, odločno narodnega mišljenja in v vsakem oziru vestnega izpolnjevalca svojih ne baš lahkih dolžnosti. Da nam ga Bog živi zdravega in čilega še mnoga leta! Sicer je bil tudi prejšnji župan blag in pošten mož, ali v narodnem oziru se nam je zdel vendarle premalo odločen.

Naše in nemške dopisnice. Ko se je povišala cena našim dopisnicam, zagovarjalo se je to povišanje cene s tem, da stanejo tudi na Nemškem dopisnice 5 vinarjev. Pri nas v Avstriji velja pravica nepremakljivo princip če hoče vlada opraviti kako novotarijo, da reče tako je tudi na Nemškem — in vsi ugovori so s tem pobiti. Tako je bilo tudi pri povišanju cen poštinih dopisnicam. Ali kakor, da bi se bila Nemčija uže naveličala tega, da jo Avstrija posnema vedno in povsod, sklenila je znižati cene svojim poštnim dopisnicam za notranji promet ter bodo stale take dopisnice od 1. aprila t. l. ne več 5 vinarjev nego le 4.

Kolek na kvartah v letu 1898, je doprinesel našim drž. blagajnam 295.570 goldinarjev. Izdelovale so se kvarte v 13 tiskarnah. Natisnili so 1.466.065 iger.

Domorodkinji gospe Jožefa Podgornik in Katarina Čej sta nabrali za zastavo „Solskemu domu“ 22 gld. 12 kr. in sicer darovale so: Črne Jožefa 1 gld.; po 75 kr.: Jožefa Podgornik, Katarina Čej; po 70 kr.: Terezija Skrt, Cecilija Zavrtanik; po 50 kr.: Štrosar Katarina, Plesničar Ana, Šober Ana, Tonsič Jožefa, Jamšek Jožefa, Rijavec Marija, Gerbec Ana, Gorkič Franciška, Nardin Antonija, Pavlin Doroteja, Pičulin Jožefa, Ržen Terezija, Rijavec Terezija; po 40 kr.: Gruževin Katarina, Štrosar Margareta, Simoneti Katarina, Petrica Marija, Humar Marija; po 30 kr.: Bašin Marija Pavlin Marija, Kodelja Marija, Golja Marija, Terezija Čej; po 25 kr.: Kolarič Terezija, Drašček Franciška, Laščak Katarina; po 20 kr.: Čufer Marija, Brezigar Marija, Podgornik Marija, Breginec Rozina, Doveč Marija, Fröhlich Ana, Podgornik Ana, Oberdank Alojzija, Volk Jožefa, Cejan Ana, Fabijan Marija, Podgornik Marija, Pahor Katarina, Korte Jožefa, Batistutti Elizabeta, Gorjan Marija, Štolfa Katarina, Škodnik Katarina, Fajbolter Marija; po 15 kr.: Vipolšek Ana, Plokl Marija, Černica Ana, Hvala Lucija, Pavlin Terezija, Persič Ana, Pavlin Marija; Marija Beltram 12 kr.; Po 10 kr.: Pavšič Franciška, Plesničar Katarina, Vidmar Uršula, Kuštrin Agata, Gergolet Ana, Blažič Marija, Medvešek Terezija, Komonovič Marija, Magdalena, Čuk Franciška, Vertovec Marija, Kuret Marija, Pavšič Marija, Vital Ana, Medvešek Terezija, Bitežnik Marija, Pavlin Katarina in Filipič Neža. Ker darovalteljice se niso odločile, kakšno zastavo želé, naložilo se je v „Ljudsko posojilnico“ na knjižico št. 1533 dne 30. novembra 1898. 22 gld. 40 kr. Knjižico hrani društvo Solskega doma in denar ostane obstrejujoč v Lj. posojilnici do daljne določbe.

Russkij kružok se je osnoval v Ljubljani, pravila so že potrjena. Društvo ima namen pospeševati učenje ruskega in drugih slovanskih jezikov.

Ljubljanski barjani se hočejo po novem letu skupno izseljevati v Ameriko. Ko bo država se spomnila na izsuševanje nezdravega in neplodnega barja, zgodi se ji lahko, da ne bo več — prebivalcev.

Važna sodnijska razsodba. Doslej je bila pri pismenih oporokah navada, da se ni vpraševalo, na kakšen način se je izvršil podpis oseb, ki ne znajo pisati. Zato se je vkoreninila vera, da zadošča, ako pisanja nevedča oseba, ki dela pismeno oporoko, samo za pero prime. Zdaj pa je izšla razsodba, da take oporoke ne veljajo, da mora zapustnik lastnoročno napraviti križ na testamentu. Opozarjamo na to občinstvo, zakaj vsled te razsodbe postane lahko mnogo oporok neveljavnih.

Listnica uredništva: G. dopisniku iz Mavhinj: Prihodnji! Za danes prekasno došlo.

„Oče“ in sin. — V prvem razredu dunajsko-peštanskega brzovoznika se je odigral pretečene dni sledeči dogodek: V kopeju prvega razreda je sedelo več gospodov, med njimi tudi mladenič, ki je pa trdno spal. Od časa do časa se je sicer prebudil, a je vedno zopet zaspal. Nasproti mu je sedel starejši gospod, kateri je namignil ostalim ter jim je, pokazavši na mladeniča, dejal: „Vidite moja gospoda, niti misliti si ne morete, v kakih skrbeh sem radi svojega sina. Bil sem z njim pri več ko sto zdravnikih, pa vse to ni nič pomagalo. Dečko Vam zaspi, kamor pride, poleg tega pa zahteva vedno veliko denarja. Tudi zdaj ima pri sebi 6000 gld. in kako lahko bi mu jih kedo ukradl! No, jaz ga hočem danes nekoliko ostrašiti, da bode v bodoče oprezniji. Gospodje, iz žepa mu vzamem denarnico, vi pa mu ne smete povedati, da sem mu jaz vzel denar.“

Ko „oče“ to izreče, vzame mu denar iz žepa ter odide na prvi postaji v restavracijo na čašo piva. Čitatelji si lahko mislijo, kaj se je dogodilo, ko je mladi zaspalec opazil, da nima več svojega denarja in kako iznenadjeni so bili sopotniki, ko so zvedeli, da oni stari gospod ni bil mladeničev oče nego navaden — slepar.

Umor poslanca. Iz Belgrada javljajo, da so neznan storilec umorili v vasi Medvedje poslanca Janka Konstantinoviča.

Strašen prizor v kavarni. V Zomborju sta se v „kavarni korso“ sprla horvedski nadporočnik Jurij Hetesy in komitadni podknjigovodja Evgenij Kanyo. Bila sta si dotlej intimna prijatelja, a 28. m. m. sta se sprla toli zelo, da je potegnil nadporočnik sabljo in z enim mahom odsekal Kanyu uho. Nadporočnik je nato odšel. Prisotni gostje so prihiteli Kanyu na pomoč, ta pa se je pogledal v zrcalo in videč, da nima več ušesa, je vzel iz žepa revolver ter se vpričil vseh ustrelil. Kanyo je šele nedavno zapustil ječo, kjer je bil zaprt radi dvovoja z nekim honvedom.

Cecil Rhodes — kot opica. Nek londonski list je te dni trdil, da je slaboznani Cecil Rhodes pobegnil iz Kimberleya na jako čuden način. Pripoveduje se namreč, da se je oblekel v kožo velike opice orangutanga in da ga je neka zamorka tako preoblečena pripeljala skozi burske čete, ki oblegajo Kimberley.

Parnik „Berenice“ je v milskem zalivu popolnoma izpraznjen, blago je shranjeno v lazareškem skladišču. V terek je milski župnik v Lazaretu daroval sv. mašo, katere so se udeležili kapitan, možstvo in ostale osebe v lazaretu.

Svinja je odgriznila roko šestmesečnemu otroku v Baderni pri Poreču.

Kakšne cigare kadi najraje italijanski kralj? Malokateremu je znano, da daruje naš cesar vsako leto italijanskemu kralju deset tisoč finih avstrijskih viržink, ker te najraje kadi.

Pol milijona kron — beračeva zapuščina. Pred dunajskim okr. sodiščem se je začela vršiti velika zapuščinska obravnava. 71letni berač Anton Kain, ki je umrl lani, je zapustil namreč pol milijona kron. V oporoki je zapustil svoje premoženje dobroteljnemu zavodom, katerih sploh ni a za dedščino se poteza 36 sorodnikov in nekaj dobrotelnih zavodov. Anton Kain je sin bogatega posestnika, ki je imel tri sinove. Po očetovi smrti so živeli nekaj časa skupaj, skoparili na vso moč, a končno se je Anton z bratom sprl, vzel svoj delež 50 tisoč goldinarjev in šel po svetu. Nosil je tedaj — 30 let star — očetovo suknjo in to suknjo je nosil do smrti. Najprej je bil hlapec v nekem samostanu na Dunaju, potem pa je beračil od hiše do hiše, zmrzoval in stradal, a seboj nosil v cunjio zavite tisočake, za katere ni seveda vedel nihče. Ko sta mu umrla brata, je podedoval vse očetovo posestvo in premoženje bratov. Dal je posestvo v najem in dalje beračil po Dunaju, tako da si je naberačil tisoče in tisoče ter zapustil ogromno premoženje. Kain je bil izredno majhen možiček, gladko obritega obraza in čisto belih las. Umrl je v ubožni hiši lani 13. januarja.

*** V Pensilvaniji (Amerika)** je nastal v nekej predilnici požar v spodnih prostorih. Zgoraj v tretjem nadstropju je delalo kakih 800 deklic. Ogenj se je unel v prizemlju, kjer je bilo nakopičenih sila oljnatih tvarin, vsled česar se je ogenj strelovito hitro polastil vseh spodnjih prostorov in stopnic, da dekleta niso mogla ven. Morale so torej skakati skoz okna dol iz III. nadstropja. V tem skakanju se jih je 15 ubilo in okolo 40 močno ranilo, med tem ko so se druge srečno z majhnimi poškodbami rešile.

*** Samomor obsojenca.** Viktor Krauthauf, kateri je bil zavrlo falsifikacije denarja in drugih vrednostnih papirjev obsojen na 18 letno ječo, se je v zaporu obesil. V zaporu je izvrševal delo krojača in je v terek dne 2. t. m. še delal, ko se je naenkrat izgubil in zaprl v svojo izbičo. Ondi so ga dobili obešenega in mrtvega. Poskušal se je že večkrat usmrtiti, a so ga vsikdar rešili, zdaj pa je svojo nakano izvršil.

Književnost.

Kranjska dežela. Spisal Josip Ciperle: Natisnila R. Miličeva tiskarna v Ljubljani. Cena 80 kr. — S to knjigo bode precej ustrezno vsem onim, ki nimajo časa ni sredstev preučiti po raztresenih virih kranjsko deželo z ozirom na zgodovino, prebivalstvo, lego, vodovje, jezera, gorovje, geologijo, podzemstvo znamenitosti, trgovino, obrt, kmetijstvo i. t. d. Knjiga ni obširna, obsega le 94 strani in je le početek obširnejšega dela, katero misli g. pisatelj pozneje izdati. Ker je dolžnost vsacega rodoljuba poznati svojo domovino, upamo da bodo Slovenci pridno segali po ti knjigi.

Dimitrij Vasiljevič Grigorovič, slavni ruski pisatelj, je umrl v 76 letu svoje starosti, dne 3. t. m. v Peterburgu. Že s prvim delom, vaško povestjo „Nesrečni Anton“, postalo je njegovo ime slavno po Rusiji. V ti povesti slika Grigorovič mojstrski velikansko trpljenje ruskih mužikov (kmetov) pod kruto roko svojih „gospodov“. Svobodomiselnega velika kneginja Helena Pavlovna je neki svojerodno prepisala to povest ter jo vročila carju Aleksandru II. Povest je vprav pretresla dvorne kroge. Tudi v drugih vaških povestih popisuje Grigorovič življenje pri prostega ruskega naroda in to povsem naravno in s finim realizmom. Na čitatelja globoko upliva. Omenimo le povesti „Mati in hči“, „Mačka in miš“, i. t. d. Zadnje čase je pričel opisivati življenje višjih družabnih krogov. Po leti je navadno živel blizu Dunaja, kjer je imel krasno vilo.

Svoje čitatelje hočemo tekom leta v podlistku seznaniti z nekaterimi njegovimi deli. (Pripravljenih imamo tudi nekaj prevodov dveh največjih živčnih ruskih pisateljev: grofa Leva Tolstega in Antona Čehova.)

Narodno gospodarstvo.

Kmetovalci, pozor!

C. kr. kmetovalsko društvo v Gorici vabi na naročbo: bakrenega vitrijola (prve vrste), zmetega žvepla (dvakrat rafinirano, izvanredno drobno zmeto) in žvepla s primesjo 3% bakrenega vitrijola po naslednjih pogojih:

1. Kupna cena za bakreni vitrijol je določena na 31 gl. 30 kr. kvintal.
2. Pri naročbi bakrenega vitrijola je plačati 5 gl. varščine od vsacega kvintala ali 50 krajcarjev od vsacih 10 kg.
3. Za originalne sode držeče 250 kg. ne bo plačati embalaže; med tem ko se bodo za manjše množine vračunili žaklji po različnosti množine blaga.
4. Najmanjša množina bakrenega vitrijola, katero se more naročiti, je določena na 10 kg in v množinah, katere se dajo deliti s stv. 10.
5. Kupna cena z metega žvepla v žakljih po 50 kg. je 6 gl. 70 kr.; kvintal žvepla s primesjo pa 7 gl. 60 kr. in varščina, znaša 1 gld. za vsaki žakelj.

Splošni pogoji:

Zgoraj navedene kupne cene so določene za blago v društvenem magacinu v Gorici (v bivši sladkarnici, kapucinova ulica), toda stroške nakladanja bodo morali plačati naročniki sami. — Naročbe se sprejemajo, dokler ne poide blago (150.000 kg. bakr. vitrijola, 100.000 kg. žvepla.) — Blago se izroči v mesecu aprilu t. l. in takrat se ima izvršiti tudi dotično doplačilo.

Od vsacega naročnika, kateri ni poznan kot posestnik, se bode lahko zahtevalo uradno županstvo potrdilo, da je on zares posestnik in da množina naročenega blaga odgovarja njegovemu posestvu.

Opomba.

Modra galica ali bakreni vitrijol ne pomaga samo proti trtni strupeni rosi — peronospori — ampak odganja to bolezen tudi s krompirja. Ta bolezen je že več let silno zmanjšala pridelek v onem krompirju, ki se izvaja iz naše dežele in zato priporočamo prav nujno, naj se krompir škropi z enako raztopino, kakoršno rabimo pri trtni bolezni in sicer je škropiti prvi-

krat, kadar so rastline 20 cm visoke, potem pa, kadar se prikaže bolezen, vsakih 15 dni.

Tako naznanja c. kr. kmetijsko društvo v Gorici s posebnimi plakati, katere je doposlalo vsem županstvom potom c. kr. okr. glavarstev.

Pri tej priliki se spominjamo, kako se je bilo zgodilo lanskega leta, da je bilo ostalo mnogo naših posestnikov brez vitri-jola, katerega so bili spravili spekulativni razprodajalci.

Naše kmetovalce opozarjamo torej o pravem času, naj naročajo prej ko prej, da ne dojde naročilo prekasno, kajti blago se naroča le toliko časa, dokler ne poide zaloga.

Ker je naročevanje posamezno sitno in ker mnogi kmetovalec z odlašanjem zamudi čas in ostane brez vitrijola in žvepla, nasvetovalo se je skupno naročevanje po občinah, ali oddelkih večjih občin.

Svetujemo torej sledeč način naročevanja:

Županstva naj dajo razglasiti, da naročbe se sprejemajo tudi v občinskem uradu. Občinskim tajnikom naj naroče gg. župani, da sprejemajo naročila in sestavljajo seznamek naročnikov, katerega odpošljejo c. kr. kmetijskemu društvu.

Na tak način se prihrani posameznim kmetovalcem nadležno naročevanje in tudi stroški se zmanjšajo, ker se naročina odpošlje skupno.

Na tak način se pride tudi najgotoveje v okoliš spekulantom, ki so naročevali večjo množino, katero so potem prodajali veliko dražje.

Oni trgovci po deželi, kateri bi radi prodajali vitrijol in žveplo, naj vedo, da ga ne dobe od društva — vsled zgoranjega oglasa. Prav bi pa bilo, ako bi zamogli tudi

trgovci po deželi dobiti v razprodajo blago potom c. kr. kmet. društva.

V ta namen naj se obrnejo do društva s posebno prošnjo. Koristno bi bilo, ako bi društvo ugodilo prošnjam pod pametnimi pogoji.

Dobiva se povsod!

Najboljše in najcenejše voščilo (biks) svetá je Ciri-Metodovo voščilo.

Dá brez truda hitro in najlepši blišč. Kdor hoče obhvaliti in trpežno naj kupuje samo Ciri-Metodovo voščilo. Glavni zalagatelj Iv. Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Razpošiljam na vse avstro-ogerske postaje franko.

Zahtevajte povsod!

Prevzetejte gostilne.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da sem prevzela gostilno v hiši visokor gosp. grofa Alfr. Coroninija na Cingrofu via del Ponte nuovo št. 8.

Certa na večletne skušnje, prizadevala si bodem vedno cenj. p. n. gostom postreči z izbornim belim in črnim vinom, izvrstnim pivom in ukusnimi jedili po zelo zmernih cenah.

Gostilna je popolno na novo urejena, poleg gostilne pa je uprav krasen prostor za igranje na kroglo.

S prošnjo za blagohotno naklanjenost e prijazno priporočam za obilen obisk

udana
F. Gregorič.

TEODOR SLABANJA srebrar

via Morelli 12 — GORICA — ulica Morelli 12

uljudno priporočam **velečastiti duhovščini** svoje znano delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodij iz srebra in medenine, najboljše kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni, da se ne boji konkurence. Stare reči popravi, posrebrni in pozlati v ognju. Izdeluje tudi v ognju pozlačene strelivo iz bakra po najboljših iznajdbah. Ilustrovani cenik franco in zastoj.

Da si pa morejo tudi bolj reene cerke naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje im to zgoraj omenjeni s tem, da jim je pripravljeno napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko dobi. Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Josip Gorjanc gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu v Gorici,

ima tudi kleve za konje in vozove.

Razun dobrega črnega in belega vina ter piva, priporočam vedno izvrstna jedila, gorka ali mrzla.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporočam **pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.**

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Andrej Cermel

na Kornju št. 10.

priporočam sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino vsakovrstnih potrebščin, kakor kavo vseh vrst, riž, olje itd. Na razpolago im tudi domačo slanino: špeh in salame in to, na drobno in debelo.

Cene zmerne, postrežba točna.

Mlin z gozdom in senožeti na reki Vipavi blizo Žabelj je na prodaj ali v najem.

Obrniti se je na grofa Mels-Collaredo v Štanjelu na Krasu.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici

priporočam svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni vspeli najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v tem času kar jih izdelujeva. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

„Narodna tiskarna“ v Gorici

ulica Vetturini št. 9.

je preskrbljena s povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem. Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„Gorico“, ki izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah (zjutranje in večerno) ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„Narod“, ki izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 krono in 60 vinarjev, polletno pa 80 vinarjev. Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom, dobi 11. po vrhu.

V kratkem izdá

„Narodni koledar“, ki bo obsegal razen koledarskih podatkov in raznega drobiža, povesti poučne in zabavne vsebine ter oglase slovenskih trgovcev in obrtnikov iz mesta in dežele.

Začela je zalagati vsakovrstne tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade.

Že zdaj ima v zalogi sledeče cerkvene tiskovine:

1. Nota pro denuntiationibus faciendis;
2. Nota pro denuntiationibus factis;
3. Račun (3 pole) v slovenskem jeziku;
4. Testimonium status liberi;
5. Testimonium doct., relig. et baptismi;
6. Fides matrimonialis;
7. Fides natiuitatis et baptismi;
8. Fides mortis et sepulturae;
9. Status animarum;
10. Liber matrimoniorum;
11. Liber baptizatorum;
12. Liber defunctorum;
13. Spovedni listki.

Vse druge tiskovine so v tisku, na kar opozarjamo sl. županstva in dr. urade.

Zalaga tiskovine

Delo lično

Priporočam posetnice

Se ne boji konkurence